PÄIVÄSTÄ TOISEEN

13.11.15

Aurinko nousee
Helsingissä kello 8.13
ja laskee kello 15.55
Oulussa kello 8.46
ja laskee kello 15.17
Utsjoella kello 9.43
ja laskee kello 14.08

Päivän sana
13.11. Antakaa jokaiselle se, mikä hänelle kuuluu: kenelle vero, sille vero, kenelle tulli, sille tulli, kenelle pelko, sille pelko, kenelle kunnia, sille kunnia. Room. 13:7
14.11. Minun ajatukseni ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuksia: minä annan teille tulevaisuuden ja toivon. Jer. 29:11
15.11. Jeesus sanoi opetuslapsille: ”Sitä päivää ja hetkeä ei tiedä kukaan, eivät taivaan enkelit eikä edes Poika, sen tietää vain Isä.” Matt. 24:36

Nimipäiviä
Tänään perjantaina: Kristian, Ano
Huomenna lauantaina: Iiris
Ylihuomenna sunnuntaina: Janina, Janika, Janette, Janita

Mietelause
Eläminen hyvänä esimerkkinä lapsille vie keski-iästä kaiken ilon.
William Feather

MERKKIPÄIVIÄ

70-VUOTIAS

Maanviljelijä, MMM **Kyösti Klemola** 13.11. Hausjärvi. Perhekeskeisesti.

Lähetä merkkipäiväilmoitus

Merkkipäiväpalstalla julkaistaan päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä tietoja. Kirjoita viestiin merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, titteli ja kotipaikka sekä merkkipäivän ajankohta ja mahdollinen lyhyt maininta juhlan vietosta. Valokuva voi olla mustavalkoinen tai värillinen. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä.
Lähetä ilmoitus postitse osoitteeseen Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki tai sähköpostilla merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi.

50-VUOTIAS

LARI LIEVONEN

Kesken kyntökiireiden tavoitettu Jouni Mäkisalo murehtii viljelijöiden tulotason heikentymistä. Paljon on järjestöaktiivilla työsarkaa tehtävänä, mutta palkinnoksi siitä hän saa hyviä verkostoja ja kavereita.

Kuluttajat, syökää suomalaista lihaa

KONTIOLAHTI (MT)
Kysykää ja vaatikaa, kuuluu sianlihantuottajan viesti suomalaisille, joista moni popsii ulkomaista lihaa erityisesti leikkeleissä ja ravintola-annoksissa.

”Kauppa tarvitsee meitä ja me kauppaa”, muistuttaa kontiolahtelainen sikatilallinen **Jouni Mäkisalo**.

Hän toivoo kaupalta nykyistä enemmän vastuullisuutta kotimaisen tuotannon jatkuvuudesta.

K-kauppaketjun reiluutuskampanja on Mäkisalosta erinomainen avaus siihen suuntaan, että ihmisille tulee selväksi jokaisen ostopäätöksen vaikuttavuus myös tuotantoportaaseen.

”Possussa kotimainen nykytuotanto riittää kattamaan kysynnän, mutta silti ulkomaista possua syödään paljon etenkin leikkeleissä ja ravintola-annoksissa.”

> Helposti kentällä kirotaan byrokratiaa ja harmitellaan, ettei keskusliittokaan tee mitään, mutta käytännössä yhteydenottoja saisi tulla enemmänkin.

Nuoresta saakka yhteisöllisesti järjestöissä toiminut Mäkisalo toivoo, että suomalaiset oppisivat avaamaan suunsa yhtä lailla kysyäkseen ruoka-annosten alkuperää kuin myös yhdistyselämässä kertoakseen, mikä mättää.

Mäkisalo on toiminut kymmenkunta vuotta viljelijöitten äänitorvena MTK-Pohjois-Karjalan liiton johtokunnassa, siitä viisi vuotta puheenjohtajana.

”Helposti kentällä kirotaan byrokratiaa ja harmitellaan, ettei keskusliittokaan tee mitään, mutta käytännössä yhteydenottoja saisi tulla enemmänkin.”

Työtä tehdään kokouksissa
Mäkisalo myöntää, että häntä syytökset MTK:n toimettomuudesta harmittavat, koska järjestöaktiiville kokoustuntien ja lausuntopaperien määrä on lähes rajaton.

Marraskuussa hänen kalenterissaan on 13 kokousmerkintää.

”Ymmärrän viljelijöiden ahdingon, koska tulotason suunta on ollut laskeva pitkään. Kyllä me liitossa teemme töitä, nyt puolustamme esimerkiksi lomitusjärjestelmää.”

Ruuan tarve ei häviä
Pikkupojasta saakka Mäkisalolle oli selvää, että hänestä tulee viljelijä. Edelleen lähes tuhannen sian tilan pyörittämisessä viehättää vapaus.

Jatkajakysymys ei onneksi vielä näinä talousaikoina ole ajankohtainen, koska Mäkisalon tyttäret ovat vasta 10- ja 8-vuotiaat.

”Varmaa on, että vielä heidän ja heidän lastensakin aikana ruokaa tarvitaan – ja maailman väestönkasvua ajatellen ruuantuotantoa pitäisi lisätä eikä vähentää.”

Mäkisalon tilalle ukki tuli vuonna 1949 Ruskealan Matkaselästä. Lehmät vaihtuivat possuihin 1970-luvulla. Jouni Mäkisalo osti tilan vanhemmiltaan 1999 ja on siitä lähtien laajentanut, rakentanut uuden sikalan, siilon ja kuivurin.

”Pienihän alkaa tuhannen sian sikala näinä aikoina jo olla. Maakunnassa olemme vielä muutaman isoimman sikatilallisen joukossa”, Mäkisalo miettii ja laskee, että 1970-luvulla Iiksenniityn kylällä sikatiloja oli lähes kymmenen, nyt heidän tilansa on ainut.

LIISA YLI-KETOLA

Jouni Mäkisalon syntymäpäivä on tänään perjantaina. Merkkipäiväänsä hän viettää perhepiirissä.

JUSSI EEROLA

Olkiluoto 3 -ydinvoimalaa on rakennettu kymmenen vuotta. Atomin paluu -dokumentielokuva pureutuu rakentamisen alkuvaiheisiin.

Päättymätön tarina

Atomin Paluu -dokumentissa seurataan epäonnisen Olkiluoto 3:n rakentamista.

Olkiluoto 3 -ydinvoimalan piti valmistua 2009. Nyt eletään vuotta 2015, eikä pytinki ole vieläkään valmis.

Arviot käyttöönotosta vaihtelevat vuosien 2018–2020 paikkeilla.

Tapauksesta on tullut kansallinen vitsi, tosin kallis sellainen.

Viivästykset ja virheet rakentamisessa voivat nostaa kustannukset jopa 8,5 miljardiin euroon. Melko arvokasta sähköä.

Voidaan miettiä, millaisia investointeja tähtitieteellisellä summalla olisi saanut uusiutuvan energian puolelle.

Olkiluoto kolmosen vastoinkäymiset pistävät ihmettelemään sähläämisen määrää. Oliko ydinvoimalan rakentaminen joskus aikoinaan mutkattomampaa kuin nyt?

Voimaloiden turvallisuusvaatimukset ovat tiukentuneet, eikä edes millin sadasosan heittoja suvaita, mikä on tietysti hyvä asia.

Herää kysymys, onnistuuko tarkkuus äärimmilleen kilpailutettujen urakoitsijoiden halpatyövoimalta.

Eurajoella epäilyttävä ilmapiiri
Jussi Eerolan ja **Mika Taanilan** dokumentti alkaa vuodesta 2004, jolloin ”Suomen sähköisimmässä kunnassa” Eurajoella iloittiin uudesta voimalasta. Rakennustyöt olivat vasta alkamassa.

Muistot Olkiluoto ykkösen ja kakkosen rakentamisesta 1970-luvulla olivat kultaisia. Kunnan talous kukoisti ja ihmisille saatiin töitä.

Samanlaista nostetta odotettiin myös kolmannelta voimalalta.

Aluksi näytti, ettei kunnassa kukaan vastustanut ydinvoimaa.

Ilmapiiri oli dokumentin ohjaajien mielestä epäilyttävän aurinkoinen.

Lopulta he löysivät myös kriittisesti suhtautuvia asukkaita, jotka rohkaistuivat kertomaan näkemyksistään.

Valtavien voimalinjojen alla asuva viljelijä muun muassa ihmettelee naapuruston lisääntyneitä syöpätapauksia. Vaimo tahtoisi muuttaa muualle.

Keskeiseen rooliin soraäänien joukosta nousee Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) entinen sähköteknikko **Arto Lauri**, joka taistelee kaikin voimin ydinvoimaa vastaan. TVO omistaa Olkiluodon ydinvoimalaitoksen.

Onko hän kylähullu vaiko tietäjä? Mitä jos hänen maalaamistaan uhkakuvista edes murto-osa toteutuu?

KATJA LAMMINEN

Atomin paluu Finnkinon elokuvateattereissa. Ikäraja 7. Kesto 1 tunti 49 minuuttia.

HANNES VARTIAINEN

Ydinvoimalan suunnittelu ja rakentaminen työllistää useita satoja ihmisiä.

KIRJA

Kotimaisen dokumentin viisi vuosikymmentä

Dokumentin utopiat avaa sodanjälkeisten vuosikymmenten maailmaa dokumentti- ja lyhytelokuvien kautta.

Sodan ankeutta ei jaksettu vatvoa loputtomiin, joten valkokankaalla päädyttiin unelmoimaan paremmasta maailmasta.

Kotimaisten dokumentti- ja lyhytelokuvien tuotannon huippu saavutettiin vuonna 1956, kun levitykseen valmistui 483 lyhytelokuvaa. Television uutistoiminta alkoi vuonna 1957. Ensimmäinen dokumenttitoimittaja oli Jukka Virtanen, joka siirtyi pian viihdepuolelle.

Teoksen materiaali on ammennettu Kansallisen audiovisuaalisen instituutin (Kavi) arkistosta. Siellä työskentelevät myös teoksen kirjoittajat: elokuva- ja televisiotutkimuksen dosentti **Jari Sedergren** ja **Ilkka Kippola**.

Liki 700-sivuinen järkäle sopii hyvin hakuteokseksi tai oppikirjaksi. Pienillä mustavalkokuvilla höystetyn tekstimassan seassa vilisee kiinnostavia nimiä juhlavuottaan viettävästä Jean Sibeliuksesta Touko Laaksoseen alias Tom of Finlandiin.

Puhumattakaan kotimaisen elokuvan uranuurtajista, kuten Peter von Bagh ja ohjaaja Pirjo Honkasalo.

Sisällysluettelo on jaettu lukijaa palvelevasti aihealueisiin, joista kiinnostavina esimerkkeinä mainittakoon: Propagandan, politiikan ja sensuurin maailma, Valistusta, opetusta ja tiedettä sekä Suomi-kuvia ja ulkomaanmatkoja.

Miten paljon mielenkiintoisia dokumentteja onkaan tehty vuosikymmenten saatossa. Toivottavasti niitä esitetään joskus televisiossa uusintoina.

Teoksen saaga ulottuu vuoteen 1989.

Tekijöiden mukaan sen jälkeen suomalainen dokumenttielokuva on kukoistanut ja ajanjakso vaatisi oman teoksensa. Sellaista odotellessa.

KATJA LAMMINEN

Jari Sedergren & Ilkka Kippola: Dokumentin utopiat – Suomalaisen dokumentti- ja lyhytelokuvan historia 1944–1989. 680 sivua. SKS

Markku Salo sai Kaj Franck -muotoilupalkinnon

Muotoilija, lasitaiteilija **Markku Salo** on saanut tämänvuotisen Kaj Franck -muotoilupalkinnon.

Salo tunnetaan teknisesti monipuolisena ja taiteellisesti vahvana muotoilijana, joka on syvällisesti perehtynyt materiaalinsa mahdollisuuksiin. Salo on työskennellyt vuodesta 1983 lähtien Nuutajärven lasikylässä.

Yli 30-vuotisen uransa aikana Salo on käyttänyt ja kehittänyt useita eri lasitekniikoita. Hän on myös yhdistänyt lasiin esimerkiksi metalliverkkoa, puuta tai kiveä.

Salon taidelasille kuvaavaa on elämyksellisyys ja sarjatuotannolle käyttökelpoisuus.

Palkintoraadin mukaan Markku Salon osaaminen ja tekeminen ovat vahvasti nousseet esiin hänen ponnistuksissaan Nuutajärven lasikylän puolesta, kun lasin valmistus oli uhattuna 2000-luvun alussa.

Salo perusti yhdessä muiden taiteilijoiden ja lasinpuhaltajien kanssa Lasikomppania-yhdistyksen ja rakennutti uuden lasihytin. Hytti on säilyttänyt lasin tekemisen perinteen paikkakunnalla ja mahdollistanut lasialan ammattien harjoittamisen jatkumisen.

Muotoilijan ja lasitaiteilijan työnsä ohella Markku Salo on toiminut opettajana. Vuodesta 1987 lähtien hän on pitänyt lähes 40 yksityisnäyttelyä Suomessa ja eri puolilla Eurooppaa sekä Etelä-Koreassa.

Palkinnon myöntää Design Forum Finland ja se jaettiin nyt 24. kerran.

MT

Valiolta stipendejä lasten liikuntaan

Valio Akatemia jakaa 120 000 euron arvosta stipendejä lapsille ja nuorille liikuntaharrastusten tukemiseksi. Vuodelle 2016 on myönnetty 250 raha-, ravitsemus- ja tuotestipendiä.

”Hakemuksista välittyi liikunnan ilo, tekemisen meininki ja se, että perheet satsaavat paljon lasten ja nuorten harrastuksiin”, sanoo projektipäällikkö **Nina Wahlström** Valiolta.

Hän muistuttaa, että liikunnan harrastamisesta on tullut aiempaa kalliimpaa. ”Perheet tarvitsevat myös ulkopuolista tukea lasten harrastusten ylläpitämiseen.”

Liikuntapolkunsa eri vaiheissa olevat lapset ja nuoret lähettivät yli 800 stipendihakemusta.

Lajien kirjo oli laaja tanssista miekkailuun ja ratsastuksesta ringetteen. Yleisimpiä lajeja olivat jalkapallo, jääkiekko, taitoluistelu, hiihto ja yleisurheilu.

MT

NIMITYKSET

Aromtech Oy

M.Sc. eMBA **Helena Korte** on nimitetty Aromtech Oy:n uudeksi toimitusjohtajaksi 1.11. alkaen.

Elintarviketeollisuusliitto
Elintarviketeollisuusliiton (ETL) HR- ja talousasiantuntija **Tiina Virtanen** on nimitetty 6.11. alkaen ETL:n HR- ja talouspäälliköksi.

A-Insinöörit

DI **Ville Jaatinen** on nimitetty A-Insinöörien Oulun rakennesuunnittelun yksikön johtoon 2.11. alkaen.

Taideyliopisto

Musiikin tohtori, saksofonisti **Jari Perkiömäki** on valittu taideylipiston rehtoriksi 1.12. alkaen. Tehtävä on viisivuotinen.

Valmet
KTM **Kari Saarinen**, 54, on nimitetty Valmetin talousjohtajaksi 15.11. alkaen.